

عبر الخط کتاب

= اوله =

عبر الخط

فشکل فرتام

(فربیتن یغک 105)

چیتا یغفر تام - حق منچیتا باکي فربیتن

دچیتا دان دتربیتکن اوله

356 & 358 GEYLANG ROAD,
SINGAPORE 14.
TEL: 81118.

کندوغن فغکل فر تام

موک

-	کتاب ۲ تمفة امیلن
-	فندهولوان
9	عمر دالماس جاهلیه
14	عمر مملوق اسلام
27	عمر دمدینه
54	عمر خلیفة المسلمین
80	روم دان فرسی دهنچورکن

PROF. DR. DING CHOO MING

Felo Penyelidik Utama

Institut Alam dan Tamadun Melayu (ATMA)

43600 UKM, Bangi

Selangor Darul Ehsan.

كتاب ٢ تهفة امبيلن

الفاروق عمر	-	دكتور حسين هيكل
عبقريّة الفاروق	-	الاستاذ عباس العقاد
عمر ابن الخطاب	-	الامام الحافظ ابن الجوزي

رنچان ٢

الفاروق الشديد اللين	-	دكتور طه حسين
عمر بن الخطاب كما اتصوره	-	دكتور احمد فريد رفاعي
عمر بن الخطاب في سنة 1937	-	الاستاذ فكري ابازيه
الجانب الفلسفي في حياة عمر	-	الاستاذ محمد فريد وجدي
بطولة الفاروق	-	دكتور احمد امين
الفاروق الاديب الناقد	-	الاستاذ علي الجارم
عمر ناصر الاسلام	-	الاستاذ محمود ابوالعيون
عمر، المثل الاعلى للحاكم السياسي	-	الاستاذ حسن الشريف
عمر. الفاتح	-	الاستاذ عبدالحميد العبادي
مصر في عهد عمر بن الخطاب	-	الاستاذ محمد عبدالله عنان
بلاغة الفاروق	-	دكتور زكي مبارك
رجال عمر	-	الاستاذ عبدالوهاب النجار

- عمر، الزاهد المتقشق - الأستاذ محمد عرفه
عمر والاسعاف الطبي - دكتور محمد عبدالحميد
عمر المثل الاعلى - الأستاذ عبدالرحمن صدقي
عمر، اثره في التقدم الانساني - الأستاذ علي أدهم
عمر والموسيقي - دكتور محمد احمد الحنفي
عمر ومبدأ الشورى - الأستاذ احمد خيرى سعيد
حديث صحافي مع عمر بن الخطاب - الأستاذ احمد قاسم جودة
عمر الرجل - فروفيسر رينولد نيكلسون
بين الفاروق - وخالد بن الوليد - الأستاذ سيد ابراهيم
-

☆ = ☆ = ☆

سنگوه الله تله ملتقن کبنارن
داتس لیده عمر دان هاتیش
مقصود حدیث شریف

☆ = ☆ = ☆

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الحمد لله، دغن تربيتن بو کو "عمر ابن الخطاب" این تمتله
روایه [امفه صحابه نبی یغبر - الخلفاء الراشدین - یغتهله
منریما امانه جنجوغن کیت (ص) دان منونیکنش دغن سمفرن،
سهغک فرکمباغن اسلام دالم زمان مریک تله منچافی کجیان یغ
چمرلغ .

روایه عمر ابن الخطاب رضي الله عنه میمغ سوات روایه
یغ انده، بایک تنتغ کیجقسنانن، کهادیلنن، کماهیرانن منتدبیر
دان میوسن کراجان، دان زهدن، مسکیفون فر بندهرآن کراجانن
فنوه تفو دغن امس دان فرمات ۲ یغتیدق تر نیلای .

کجیانن ممینا ایمفایر اسلام یغبر دان منومبغکن کراجان ۲
روم دان فرسی یغ قواة کاکه، اداله سوات کجیان یغ لوار بیاس .
برجایش سیدنا عمر مندیریکن ایمفایر اسلام یغبر این اداله
دسو کغ اوله ببراف کجادی یغ منجادی فغکرق دان فندوروغ .
یغفر تمان ایاله اسلام . اسلامله یغتهله میاتوفادو کن بغسا عرب،
دان مغکرقکن مریک مییارکن اجارن ۲ کسکنف فلو سوق دنیا،
سرت ممیلان درفد انچامن موسه یغ منجادی فغها لغ دان
برتو جوان هندق میکه کمارانن دان مغکغکو کییاسن فملوق ۲ .
کجادی یغدمکین اداله بر بالیک کفد تردیرین ایمفایر
اسلام فد زمانن . سیدنا عمر تله دفیلیه منجادی خلیفه المسلمین
مغکنتیکن سیدنا ابوبکر الصدیق، سبایک ۲ سهاج سیدنا ابوبکر

وفاة. فد کتیک ایت تنترا اسلام سدغ منتغ تنترا فرسی دان تنترا
 روم دسمفادن عراق دان شام. افکل سیدنا عمر وفاة مک ایمفایر
 اسلام تله ملیفوتی نگارا شام، عراق، مصر، لالو منجبالر کتیمور
 سمفی کنگری چینا، کبارة سمفی کافریکا اوتارا، کاوتارا سمفی
 کلاءوة کسفیان، دان کسلاتن سمفی کنگارا سودان. تردیرین
 ایمفایر اسلام یغبر دالماس هان سفوله تاهون اداله سوات
 معجزة دغن تیدق شک لاکي. معجزة این ماکین بر تمبه بسر
 هرگاه ستله ایمفایر ۲ روم دان فرسی یغ ساغة ۲ بسر فغاروهن
 ددنیا فد ماس ایت تله هنجور، دهنچور کن اوله اورغ ۲ عرب
 یغ هان فد براف تاهون یغلالو ترکنل سباکي سوات یغسا
 یغبر فچه بله، یغتر جاجه دان بر بو نهن ۲ سسام سندیری.

افیل دفیکر کن معجزة یغبر این تله ترجادی دالماس
 فمر نتاهن سیدنا عمر دان دغن فیمفینن، مک جلسله بگیمان
 کدودقکنش سباکي سئورغ لاکي دنیا یغتر بسر. کبسران دان
 کهندالنش ایت میمغ تله ترسرله سمنجق زمان رسول الله صلی الله
 علیه وسلم.

سکینله والسلام.

عبدالله با سمیع

سیغافورا، ذوالحجه 1372

اوکسوة 1953

عمر دالماس جاهلیه

عمر ابن الخطاب یغ منجادی موضوع بوکو این اداله
بر بالیک نسب کتورنش (سوسر گالورث) کقد سوکو
"بنی عدي" - فچاهن قوم قریش. بقات ایاله الخطاب
بن نفیل بن عبد العزی بن رباح بن عبدالله بن قرط
بن رازح ابن عدي بن کعب. کقد کعب اینله
بر هیمنفون نسبش دغن نسب رسول الله صلی الله علیه
وسلم. ایبوڤ فول ایاله حنتمه بنت هاشم بن المغیره
بن عبدالله بن عمرو ابن مخزوم.

عمر تله بسر فنجغ سام سفرت راکن ۲ سباياڤ انق ۲ قوم
قریش یغلاءین، هپاش ای اد کلیهین، کران ای فندي ممباچ
دان منولیس فد حال گولغن یغدمکین تر لالو کچیل جملهن
دانتارا سکلین قوم قریش، یغ فندي ممباچ دان منولیس کتیک نبی
محمد (ص) داغکه منجادی رسول، هاش توجه بلس اورغ للاکی
دالماس عمر مودا. رماچ تله منجادی کمالا کمیغ بقات
سندیری، سلاءین درفد منجادی سورغ فنو غکغ کودا دان اهل
کوستي یغ تیدق فرنه دکالهکن.

دالم فاسر تاهونن یغدادکن اوله قوم قریش د"عکاظ" مک
بعمر یغ بهارو براوسیا دوا فوله تاهون، تیغکی بسر دان کاگه
رانی، ساغ۲ مناریق فرهاتین اورغرامی. دسانله عمر ماسوق
برلاون کوستي دان مغالهکن لاونش لفس ساتو، ساتو، دان دسانله

جوڳ اي مشهور ڪن شعر ۲۸ يڻ مناون هاتي .
اي جوڳ سورڻ اهل جودي، تايڪ ارق دان فرمفوان
تيدق مدمفاو راس ڪالو دسبوة - منورة چاتپتن سجاره - بهوا
عمر يڻ مودا رماج اداله منجادي فوجان فرمفوان ۲ جاهليه
فد ماس ايت .

اي جوڳ تر ڪنل سورڻ اهل فرنيگان يڻ چرڪس يات
ترماسوق دالم گولڻ اورڻ ۲ يڻ فندي منجاديڪن فاسير ايت
امس، منورة تعبير قومن . يعني فندي منجاري واڻ دڻن برباڪي ۲
جالن، تنافي سمنڻ بگيتو، عمر تيدقله ترماسوق دالم گولڻ يڻ
ڪاي راي، ماله سدرهان هيڊوفن .

سبڪيمان يڻ ڪتھوي قوم قریش فد زمان جاهليه ممفوپاي
ببراف جواتن ڪيسارن يڻ ٿله دفسڪاي دان برفينده ۲ دري
سوات ڪتورنن ڪفد سوات ڪتورنن، دان دري سوات سو ڪو ڪفد
سوات سو ڪو .

جواتن ۲ ڪيسارن ايت تله تورن ڪفد سفوله ڪلوارڪ
يڻ ٿله درفد سفوله سو ڪو، دان ڪلوارڪ ۲ اينله يڻ ٿله
ترهنتي ڪفدان ڪمليان دان ڪيسارن قوم قریش دري زمان
جاهليه ممباوا ڪفد زمان اسلام .

ڪلورڪ الخطاب يڻ ٿله درفد سو ڪو ”بني عدي“
اداله ترماسوق دانتارا ڪلورڪ يڻ سفوله ايت دان ڪران ايت
عمر تله برفلواڻ مپندڻ جواتن ”السفاره“ (فرواڪيلن) اي
منجادي وڪيل اتو اوتوسن قوم قریش افڪل تربيه سوات
ففران

جواتن ۲ کبسان قوم قریش یغلا بن فول ایالہ "الاشناق"
(یغ مغورس فنبوس پاوا دان کنتی روکھی) دفکغ اولہ
ابوبکر الصدیق .

"السقایہ" (یغ مغورس ایر مینوم اورغ ۲ حاج) . دفکغ
اولہ العباس بن عبدالمطلب .

"السدانہ" (یغ مغورس دان منجاک بیت اللہ) . دفکغ
اولہ طلحہ .

"القبة والاعنه" (القبة : خیمہ : تمنة مشغفولکن بکالن تنترا .
"الاعنة" فول ایالہ کمفولن کودا قوم قریش دالماس فرغ)
دفکغ اولہ خالد ابن الولید .

"العقاب" (بندیرا قوم قریش) . دفکغ اولہ ابوسفیان . دان
بیراف جواتن لاکی دفکغ اولہ لاءین ۲ اورغ .

دالماس عمر ممکغ جراتن اینلہ مک جنجوغن کیت نبی
محمد صلی اللہ علیہ والہ وسلم تلہ داغکة اولہ اللہ منجادی
فسورهن . مک مولالہ بکندا مپرو قومش کفد فرتنجوق دان اکام
یغ بنر . افیل ترسیار سروان توحید . مک قوم مشرکین قریش
مولالہ معکانس دان میقسا اورغ ۲ اسلام سفای تربالیک ایمان
مریک دان کمبالی سمولا کفد اکام جاہلیہ - اکام فیمباہن
برہالا . دانتارا کواغن یغ معکانس ایت ایالہ عمر ابن الخطاب
بہکن ایالہ جوکث اورغن یغبرچیتا ۲ ہندق ممبناککن نبی محمد
(ص) دان فغیکوة ۲ ن دري عالم الوجود .

تسافی نبی محمد (ص) تروس میپارکن سروان اسلام دغن
چارا یغبایک دان مپرو اورغرامی دغن کات ۲ یغبایک . برتمبہ

فول قوم قریش تیدق فر نه مند غرن بردوستا. اد که فاتوة اي
دبونه دغن تیدق اد اف ۲ کسلاهن یغدلا کو کنش، سلاءین درفد
اي اد برکات: توهنکو ایت ایاله الله؟

بکیمان جالن هندق مبونهن فد حال نبی محمد (ص) درفد
سو کو بنی هاشم، دان بنی هاشم سده تنتو سديا ممیلا! سدغ
دانتارا فغیکوة ۲ ث یغتلہ برایمان دان مپاهوة سروانش سرت
بردیری دسیسین، اداله بر کدودقکن تیغکی دان تردیری درفد
سو کو ۲ دان قبیله ۲ یغ قواة یغ سديا ممیلا مریک سبکیمان بنی
هاشم سديا ممیلا نبی محمد صلی الله علیه وسلم.

مثالن ابوبکر الصدیق دان طلحة بن عبیدالله اداله کدوان
دری سو کو "بنی تیم". عبدالرحمن بن عوف دان سعد بن ابی
وقاص، دری "بنی زهرة". عثمان بن عفان، دری "بنی عبدشمس".
ابو عبیده ابن الجراح، دری "بنی فهر"، دان الزبیر بن العوام،
دری "بنی اسد". سکلینش مفوپای کدودقکن یغ تیغکی دالم قبیله
ماسیغ ۲ یغ منجادیکن مریک منداقة فمیلاعن کیران مریک
دچروبه دان دسرغ. کیران عمر ممراغی مریک دان ممراغی نبی
محمد (ص)، دان مغافی ۲ کن قوم جاهلیه قریش باغون میرغ،
نسچای دغن فربواتن ایت اکن منیمبولکن ففراغن سودارا
دمکه یغ لبه بسر بهیا دان بنچنان.

دمکینله فیکران یغبر ماین دکفلا عمر، فد تیغ ۲ کالی اي
بر تنغ میکرکن فرکر قکن نبی محمد (ص) دان سروانش ایت.
اي ماکین بر تمبه بیرغ افکل ممندغ سبهاکین درفد قومش

يغتله منجادي فغيكوة نبي محمد (ص) تله ترفقسا برهجرة
كنكري حبشه دغن منيغكلكن سانق سودارا دان تانهأير
يغدكاسيهي. اينله يغ منجاديكن دي ماكين برعزم هندق
مغهچور لبوركن نبي محمد دان سروانش دري عالم دنيا اين.

عمر مملوق اسلام

دالماس اورغ ۲ اسلام سدغ مندریتا دغن سفاهیه ۲ ث
مک عمر ابن الخطاب سئورغ کتوا قوم مشرکین قریش
یغبر فثاروه یغ سدغ براوسیا لبه کورغ 30 تاهون ،
فماره ، فمینوم ارق ، کاکي فرمفوان دان بايق سکالي
مغانپاي اورغ ۱۲ لام: ماکین بر تمبه کانس.

اي ساغه ترکزل دانتارا قومش سئورغ یغ کرس فردیرینش
لاکي تگروه فکاغنش . کبتولن فد ماس ایت قوم مشرکین قریش
- ترماسوق عمر دان ابوجهل - منجادی سترو یغ ساغه کجم
کفد جنجوغن کیت صلی الله علیه وسلم، سهغک اورغ ۲ اسلام
- یغ هاش بر جمله سدیکیه - ترفقسا برسبوپی دالماس
برعباده، دان سنتیاس برچیتا ۲ سفای جمله مریک بر تمبه بايق
دغن فهلاون ۲ قریش یغ کاکه برانی، سفرت عمر دان راکن ۲ ث
سفای دافه مریک میپارکن اسلام دغن برترغ ۲ دان دافه فول
مشاوول کسلامتن جنجوغن یغد کاسیهي .

رسول الله صلی الله علیه وسلم میمغ سنتیاس مناروه سهغک یغ
بأیک کفد ساله سئورغ درفد دوا اورغ فرویرا قریش یغترکنل،
یأیت عمر ابن الخطاب اتو فون عمرو بن هشام یغلبه ترکزل
دغن کلارن "ابوجهل" .

جنجوغن (ص) فرنه بردعاء: "اللهم أعز الاسلام بأحب

الرجلين اليك - عمر بن الخطاب أو عمرو بن هشام.

ارتيش: "هي توهنكو فرمليا كنده اسلام دغن سكا سيه ۲ اورغ
كفدامو دانتارا دوا اورغ ايت - عمر ابن الخطاب اتر فون
عمرو بن هشام." يعني ابو جهل.

مليه قوم مشركين قریش تله برچمفرا سهغك اد يخته
مملوق اكلام بهارو (اسلام) دان ممباوا نصيب برهجره كنكري
حبشي، مك منديد يهله دارهن لالو مغمبيل كفوتسن هندق ممبونه
جنجوغن كيت نبي محمد صلى الله عليه وسلم يغ منجادي فونچا
فرفچاهن قومش. كبتولن فد هاري ايت جنجوغن كيت (ص)
سدغ درومه صحابتن "الارقم بن ابي الارقم" دالصفاء، دغن
دتماني اوله صحابه ۲ ث ابو بكر، علي، حمزه دان لاءين ۲ لائي
درفد اورغ ۲ اسلام.

عمر تاء، سگرا ملورو كسيتمو. موجرث اي تله برجمفا
نعيم بن عبدالله دفر تهاهن جالن. ستله نعيم مختهوي حاجتن
هندق فركي ممبونه جنجوغن كيت مك ايفون مغهالغن دغن
بركات: "دمي الله اشكو اين واهي عمر تله ترفداي! اده
اشكو مپغك سو كو "عبد مناف" اكن ممبيار كن اشكو برجالن
دموك بومي سسده اشكو ممبونه محمد؟! لبه بايك باليك كرومه
اديق فرمفوان اشكو دان بتولكن اف يخته برلاكو دسان!"
نعيم فون منرغكن كند عمر بهوا اديق فرمفوانش - فاطمه

بنت الخطاب دان سواميش سعيد بن زيد تله مملوق اسلام.
دغن تيدق برسوا الجواب لائي عمر تله ملورو كرومه اديق
فرمفوانش دان سبلوم ماسوق كدغارن كفداش سوارا مريك ممباچ

کات ۲ یثتیدق فر نه ددغرث، ایفون منر کم ماسوق سمیل بر کات :
 ”بچان اف یغ اکو دغر تادی؟“ فاطمه یغتلله میمبو پیکن قرطاس
 یغ مغلندو غی آیه ۲ قرآن ایت تله تیدق مغلکو . تیبا ۲ عمر
 بر تمفیق: ”اکو سده تاهر اغکو بردوا تله مغلکو اکام محمد!“
 ایفون مموکل سعید ادیق ایغرث . ملیهتکن سوامین تله دفوکل
 اوله عمر مک فاطمه فون چوب ملرای تتافی ای فول تله دفوکل
 اوله عمر یغ سدغ کبیراغن سهشک ملیله دارهش .
 ”یا! کامی تله اسلام، بواتله اغکو فوٹ سوک“ . کات سعید
 دمکین جوک کات فاطمه . داره یغ ملیله دری موک ادیقش
 منجادیکن عمر مپسل اکن فر بواتش ایت ایفون موجه سفای
 سورة یغ مریک باچ ایت دسر هکن کفداش . سورة ایت برایسی
 دغن ”سورة طه“ ستله عمر مچاٹ مک دغن سر تمرت تله لمبوة
 هاتیش دان تر فغاروه جیوان کند کایدو قکن قرآن یغ سوچی ملیا
 ایت . لالو بر کات : ”سغکوه ایلوق کات ۲ این دان سغکوهله
 ملیان!“

عمر فون مپندغ فدغن لالو منوجو کرومه تمغه رسول الله
 بر کمفول برسام ۲ صحابة ۲ ث دالصفاء . ستمیان دسان ایفون مغلوق
 فینتو . سواراٹ تله ددغاری اوله صحابة ۲ نبی دان ساله سورغ
 دانتارا مریک تله تر فندغ عمر دری چله ۲ فینتو سدغ مپندغ
 فدغن . اورغ ایت تله برسگرا مندافتکن رسول الله (ص) لالو
 بر کات: عمر اد دفینتو سدغ مپندغ فدغن .

تیبا ۲ کدغارن سیدنا حمزه بر کات! ”ایذینکنله دی ماسوق،
 کالو کداتغن بر تو جوان بایک، کامی سدیا مبری سفنوه ۲

بنتوان کفداش، کالو فول اي برتوجوان جاهه مک کامي اکن
مبونهن دغن فدغن سنديري.

رسول الله (ص) فون مغاندينکن لالو ميوره سورغ صحابتن
مبوك فينتو دان مبنرکن عمر ماسوق. کداتغن عمر تله دسمبوة
اوله جنجوغن کيت لالو دفکغن تفي باجو عمر دان درنتونن
دغن قواة کمدين برسبدا:

”اف يغ مندا تغن ائگو کماري واهي ابن الخطاب؟ دمي
الله، اگو فندغ ائگو تيدق اکن برهنتي درفد مپاکيتي دان
مغکئگو کامي ملينکن هئک توهن منورنکن بلاء يغ اکن
مبناسکن مو!“

”يا رسول الله - ساهوة عمر - ساي داتغ مغادف توان کران
هندق برايمان کفد الله دان رسولن، دان کفد وحي (القرآن)
يغد باوان درفد الله!“ لالو مغوچف دوا کلمه شهادة.

مندغرکن ايت، مک جنجوغن تله برتکبير: ”الله اکبر!“
لالو دساهوة اوله صحابة ۲ برامي ۲ دغن کيرغن.

سکينله مضمون رواية عمر مملوق اسلام يغد توليس اوله
الحافظ عزالدين الجزري ددالم کتاب ”اسد الغابة“. دالم فد
ايت ادلاين رواية لاگي تله دسالين اوله دقتور حسين هيکل
ددالم کتاب تاريخن ”الفاروق عمر“ رواية اين دچريتاکن
اوله سيدنا عمر سنديري کتان:

”ميمغ فد مولان ساي سورغ يغ انتي اسلام، برتمبه فول
ساي فد زمان جاهليه ترکنل سورغ تأيک ارق. فد سوات مالم
ساي فون کلوار سبکيمان بياس مندا فتکن راکن ۲ ساي دتمفة

مريک بر کمفول، تتافي ساي تيدق مندافتي سئورغ جوا فون.
ساي فون برکات ددالم هاتي الثکله ایلوقن کالو ساي فرکي
ککدي سي فلان فنجوال ارق، مالغن اورغ ايت تاد فون. کالو
بکيتو الثکله ایلوق کالو ساي فرکي طوف دبیت الله توجه کالي
اتو توجه فوله کالي!

”ستيبان ساي دمسجد، لالو ساي ترفندغ رسول الله (ص)
سدغ برديري سمبهیغ. بیاسن بگندا فد ماس ايت افیل سمبهیغ
اکن مغانف کأره نگرني شام دغن منجادیکن کعبه دانتاران دغن
نگرني شام. تمغه سمبهیغن بر بتولن دانتارا دوا فنجورو کعبه
یغتر کنل دغن نام ”الرکن الاسود“ دان ”الرکن الیماني“.

”الثکله ایلوقن کالو ساي فد مالم این مندغر اف یغد باج
اوله محمد؟ ساي فون برسنبوي دالم کلمبو کعبه لالو برجالن
فر لاهن ۲ هغک تيبا بر تنناغن اي سمبهیغ. افیل ساي مندغر
قرآن یغد بچان، هاتي ساي دغن سرتمرت تله منجادی لمبوة،
لالو ساي مناغیس دان سماغة اسلام تله مپرف کدالم هاتي ساي.
”ساي تيدق برکرق دري دسیتو سهغک رسول الله (ص)

سلسي سمبهیغ لالو بالیک کرومهن. ساي فون منوندا دري بلاکغ
دان ستله بگندا همفیر تيبا درومهن ساي فون مغمفیرین. افیل
بگندا مندغر سوارا ساي ایفون منگور ساي کران دثاکوتي ساي
هندق مگکغکون، اوجرن: ”اف یغ ممباوا اغکو کماري فد
وقت این واهي ابن الخطاب؟“ ساي فون منجواب: ”کداتغن
ساي کران هندق بر ایمان دغن الله دان دغن رسولن سرت دغن
وحي (قرآن) یغرباران در فور الله!“ بگندا فون موجي الله کمدين

برسېدا: "توهن تله مېري فرتنجوق كډامو واهي عمر!" لالو
دسافون دادا ساي دان ددعاكن دغن كتافن ايمان. ساي فون
باليك دغن هاتي يڅ فنوه دغن ايمان كډاكام اسلام يشد باوان
ايت.

دقتور حسين هيكل تله منوليس لاکي: سوات روايه
لاکي يڅ سروف اين - يڅ هاروس منجادي فيمفرن باکين - اد
ترسبوه ددالم کتاب "مسند الامام احمد بن حنبل" يڅ مېبوه
فريحال عمر منچريتاكن روايه اسلامن، كتان:

"ساي تله كلوار هندق مځځځگو رسول الله (ص) سېلوم ساي
مملوق اسلام، ساي دافتي بگندا تله ترلېه دهولو سمفي دمسجد.
سايفون برديري دبلاکين، لالو ساي مندغرث مباح "سورة
الحاقة". حيران هاتي ساي مندغر سوسنن القرآن، لالو ساي
بركات ددالم هاتي: دمي الله! اورغ اين، باكات قوم قریش،
سؤورغ اهل شعر! تيبا ۲ ساي دغر اي مباح:

"انه بقول رسول كريم. وماهو بقول شاعر قليلا ماتوعمنون،"

40 - 41

ارتين: "بهوا سځځگو هن قرآن اين ايا له فرتران رسول
يځمليا. دان بوکنله دي فرکتان اهل شعر (فنتون، شعر،
گوريندم)، تنافي سديکيه درود کامو يځبر ايمان تنتغ حال
ايت.

عمر مېبوغ چريتان: ساي فون بركات ددالم هاتي: اه،
دي اين سؤورغ فاوغ. تيبا ۲ ساي دغر اي مباح:
"ولا بقول كاهن قليلا ماتدكرون. تنزيل من رب العالمين"

ولو تقول علينا بعض الاقاويل . لاخذنا منه باليمين . ثم
 لقطعنا منه الوتين . فما منكم من أحد عنه حاجزين . وانه
 لتذكرة للمتقين . وانا لنعلم ان منكم مكذبين . وانه لحسرة
 على الكافرين . وانه لحق اليقين . فسيح باسم ربك العظيم
 42 - 52 .

ارتيش: "دان بوكنش فول فركتان فاوغ، تتافي سديكية
 درفد كامو يغبدافة فغاجران درفدات . بهكن اياش تورن درفد
 توهن سرو سكلين عالم: كالو سكيران محمد ايت مغاند ۲ كن
 ستغه فركتان اتس كامي . نسچاي كامي فكغ اي فد تاغن
 كاننش . كمدين كامي فوتغ اورة ليهيريش (يعني كامي اكن
 راساكن دي سيقسا) . مك تياداله سئورغ جوا فون درفد كامو
 يغبدافة مغبهاغيش . سغكوهن قرآن اين منجادي فغاجران
 باكي اورغ ۲ يغ تقوى . دان كامي مغبهوي، بهوا دانتارا
 كامو اد اورغ ۲ يغ مندوستاكن . سغكوهن قرآن اين منجادي
 فيسالن باكي اورغ ۲ كافر (كتيك مريك مليهة بالسن فهلا
 يغبديما اوله اورغ ۲ موعمن) . سغكوهن قرآن اين كبنارن
 يغ سيقين ۲ ث . سبب ايت سوچيكنله نام توهنمو يغ مهايسرايت
 باكي منوتف چريتان ايت مك عمر بركات لاكي:
 "مندغر كن قرآن يغبمكنين كندوغنش مك اسلام تله مپرف كدالم
 هاتي ساي".

ابن اسحاق، فنتاريخ اسلام يغبتر كنل منور نكن كدوا ۲
 رواية ايت ددالم كتاب تاريخن دغن منمبهكات: "والله اعلم
 يغ مان سهاج يغبته ترجادي". تتافي دقتور حسين تله

منتر جي چکن روايت ۽ يڻڪڊوا، دڻن برڪات: ”روايت ۽ يڻڪڊوا ايتوا
 يڻڪڊو تڦه منورة ليدو عمر سنڊيري دڻن دسوڪڻ فول اوله
 روايت ۽ يڻڪڊو ليس اوله ابن حنبل ددالم ڪتاب مسند: “
 درفد ڪتراڻن يڻڪڊو بڻتڻ داتس جلسو بگيمان فرستروان
 عمر ڪڦد اسلام دان اورڻ ۲ اسلام دان بگيمان فنداڻن نبي
 ڪڦدان، سهڻڪ جنجوڻ ڪيت تله بردعا برموهن سفاي توهن
 عزوجل مڻوا تڪن اسلام دڻن ساله ساتو درفد دوا اورڻ فرويرا
 قريش يڻڪڊو ڪنل - عمر دان ابو جهل . فرموهن بگندا تله
 دتريما توهن لالو دفرقوا تڪن فرديرين اسلام دڻن اورڻ يڻ
 ساڻه ۲ دڪاسيهي يايتوله سيدنا عمر الفاروق (ابن الخطاب)
 رضي الله عنه . اي تله بر بهگيا منداڦه هدايت فد بوان ذالحجه
 تاهون ڪانم سده نبي محمد (ص) دلنتيق منجادي رسول
 ڪتيڪ براوسيا لسيهڪورڻ تيڪ فوله تاهون .
 ”عمر“ ايتاله نماڻ يڻ تيڊق براوبه ۲ دري زمان جاهليه
 مڻوا ڪزمان اسلام . رسول الله (ص) تله مڻڪلر اڪندي دڻن
 ڪلارن: ”الفاروق“ يعني يڻ منچرايڪن دانتارا بئر دڻن
 ساله . دمڪين جوڪ بگندا تله مڻري ڪلر ڪڦدان دڻن
 ڪلارن ”أباحفص“ اتو ”باف حفصه“ .
 دمڪينله سيدنا عمر تله مملوق اسلام ستله جلس ڪبنارنن
 دان ستله دڪتهوڻ ڪسن دان فغاروه اڪام سوچي ايت ددالم
 جيوا اورڻ ۲ يڻبرايماڻ . اوله ايت اي تله مملوق اسلام دڻن
 سماڻه يڻبر ڪوبر ۲ يايت سماڻه يڻڪڊو دڪوناڪن دهولو ڪتيڪ دي
 ممرائي اسلام . سبايڪ ۲ سهاج اي مملوق اسلام مڪ دڻن تيڊق

بر تشکوه تله مڅاشتهار کن اسلامن کفد سکلین قوم مشرکین قریش
حال این تله دچریتاکن اوله عمر سندیري :

”قد مالم یغ ساي تله مملوق اسلام ددالمش، ساي تله
ترکنهکن ابوجهل سترو رسول الله یغ ساغه کجیم ایت : قد
کأیسوقکن هاریش سایفون فرکي کرومهن لالو مبریتاهو بهوا
ساي تله برایمان کفد الله دان رسولش . بریتا این میبکن
ابوجهل منوتف فینتو رومهن دغن رادغن دان دغن ماکی
هامونش .“

تتکل سیدنا عمر مملوق اسلام، عبدالله انقندان سده چردیق
(میز) دان فهم اکن اف ۲ یغبر لا کو دهدافن متان . عبدالله این
تله دچریتاکن بکیمان اوسها ایهن مڅیبهکن فریحال دیریش
تله مملوق اسلام دان منچا بر قوم مشرکین قریش . کات عبدالله :
”افیل ایهکو مملوق اسلام، مک ای تله برتان : سیاف اورغن
دانتارا قوم قریش یغ فندی مڅیبهکن بریتا کسان کماری .
اورغ فون مبریتاهو کفدان : بهوا جمیل بن معمر الجمحي
ساغه فندیث . ایهکو فون فرکي برجمفا دي، لالو برکات
کفدان : ”جمیل، تاهو که اشکو، اکو تله اسلام دان تله
مملوق اکام محمد؟“ جمیل تیدق منجواب ملینکن تروس
مناریق کاین سلیمفغن لالو برجالن دایکوة اوله ایهکو
سهشکک تیبا دینتو مسجد . جمیل فون بر تمفیق : ”واهی سکلین
قوم قریش ! سشکوهن عمر تله صبا“ یعنی تله منیغکلکن اکام
داتوء نینیقش - جاهلیه .

اولیهسبب جمیل هاش مغتاکن عمر ”صبا“ تیدق مغتاکن

”أسلم“ یعنی مملوق اسلام، مک عمر یغبر دیری د بلا گشن
کد غارن مبنته دغن برکات :

”جمیل تله بر دوستا! یغ سبنرث اکو تله مملوق اسلام دان
تله مغوچف دوا کلمه شهادة : لا اله الا الله محمد رسول الله.“
مندغر کن ایت قوم مشرکین قریش تله مغرومونی سیدنا عمر
دان موکلش برامی ۲ سهغک داتغ صحابه هندین ملرایکن
منورة کتر اغن الرازي : بهوا کتیک ابن عباس برتیاکن
عمر اکن سبب مک ای دکلر ”الفاروق“ مک سیدنا عمر
منجواب :

”حمزه تله مملوق اسلام تیگ هاری ترلبه دهولو درفد
سای، کمدین فول توهن تله مبوبک هاتیگو کفد اسلام.....“
لالو ای منچریتاکن قصه اسلامن کمدین برکات : ”سای فون
برتاش کفد نبی : یا رسول الله، تیدقکه کامی (اورغ ۲ اسلام)
براد داتس کبنارن جک کامی ماتی اتو هیدوف؟“
”بهکن! - جواب بکندا - دمی الله یغ دیریگو ددالم
کواسا، کامو اداله براد داتس کبنارن جک کامو ماتی اتو
هیدوف.“

”کالو بکیتو مغاف کیت برسمبوی؟ دمی توهن یغ مغوتس
توان دغن کبنارن، کامی اکن کلوار برترغ ۲!“
سیدنا عمر میمبوغ لاکي : ”کامی فون کلوار برسام ۲ رسول الله
(ص) دالم دوا باریسن، حمزه مغولوعی ساله ساتون دان سای
مغولوعی یغلاءین، سهغک کامی ماسوق کمسجد. افیل قوم قریش
ترفندغ سای برسام ۲ حمزه اد دالم باریسن قوم اسلام مک

مريک کليها تن سديه دان سوگول . فد کتيک ايتوله رسول الله
(ص) تله مشگلر کن ساي الفاروق !

کانتوغن اورغ ۲ اسلام منداقة سيدنا عمر سباکي سورغ
راکن سفر جواغن تله دکمبر کن اوله ابن مسعود کتاش: "سمنجق
عمر مملوق اسلام مک کامي اورغ ۲ اسلام تله منجادي قواة دان
دسگاني اوله موزه . اسلام عمر سبنرث منجادي سوات کمناغن
يشبسر ، هجرهش سوات کجيان دان فمر نتهن سوات رحمة .
سلوم دزفد ايت کامي تيدق براني کدوار برترغ ۲ سمبهیغ
دسيبي بيت الله ، تنافي افکل اي تله اسلام مک ايفون ملاون
مريک سهشک مريک ترفقسا ميمار کن کامي سمبهیغ دشن بييش ."
سموا اين مشکمبر کن ستاکه مان بنتوان دان سوکشن عمر کفد
اسلام ، دان ستاکه مان کدودقکنش دسيبي قومش ، سرت ستاکه
مان رنتوهش سماغة قوم مشرکين قریش افکل مريک مشتهوي
بهوا عمر تله مشکابوئکن ديري دالم باريسن اسلام .
تتکل عمر برفيهق کفد اسلام - کات ابن عباس - مک
اورغ ۲ مشرکين برکات: "اورغ ۲ اسلام سکارغ تله دافة مميلا
ديري دري فناغن کيت .، دان کتيک ايت تورن فرمان الله
تعالی :

"يا ايها النبي حسبك الله ومن اتبعك من المؤمنين ."
ارتيش: "ايوهي نبي (محمد) چو کفله الله دان فغيکوۃ ۲ مو
يشبرايمان باکيمو ."

کسيمفولنش سيدنا عمر رضي الله عنه تله بر ککالن مننتغ قوم مشرکين
دشن کاکه براني سهشک جنجوغن مبري ايدين کفد فغيکوۃ ۲ ث

برهجره كمدينه . فد كتيك ايت بوله دكتاكن سموا اورغ ۲
 اسلام - سبگيمان يغدروايتكن اوله سيدنا علي - تله برهجره
 دغن برسبوپي ملينكن عمر ابن الخطاب . افيل اي برعزم
 هندق برهجره مك ايفون ميندغ فدغن لالو فركي طواف دبيت
 الله دان سمبهيغ دوا ركعة دمقام ابراهيم . ستله ايت ايفون دغن
 برانين منچابر قوم جاهليه قریش يغ سدغ ممنوهي كليليغ كعبه
 كتان:

” بارغسياف يغ مغهندقكي ايبون كهيلاغن انق ، اتوانقن
 منجادي يتيم ، اتوفون استرين منجادي جندا ، مك هندقله اي
 منورة اكو دسباليك لمبه اين ! “

ايفون كلوار لالو برهجره كمدينه دغن تيدق بونوغ فون
 يغبرا ني منورتش اتو مڭگڭگوڭ .

سيگيا جوگك دسبوة دسين بهوا روايه يغد نسبهك سيدنا
 علي يغترسبوة داتس يغ مڭتاكن سيدنا عمر تله منچابر قوم
 مشرکين دان تله كلوار برهجره دغن برترغ ۲ - تيدق
 برسبوپي سبگيمان صحابة ۲ نبي يغلآين ، تله دلتاكن اوله
 دقتور حسين هيكل دغن الاسن بهوا اهل ۲ سجاره اسلام يغتركنل:
 ابن هشام ، ابن سعد دان الطبري تيدق ميبوتش ددالم كتاب ۲
 توارينخ مريك ، بهكن كتان: ابن هشام ددالم كتابن ” السيرة “
 دان ابن سعد ددالم كتابن ” الطبقات “ اد مپبوة: بهوا رسول الله
 تله مڭايدنيكن اورغ ۲ اسلام برهجرة دغن جالن برفچه ۲ سفاي
 قوم مشرکين قریش تيدق بشگي مڭگڭگو مريك . اورغ ۲ اسلام
 فون كلوار برهجره سديكيه دمي سديكيه ، اد يغبركندران دان

اد یغ برجالن کاکي . اهل ۲ تاریخ ایت برکات لاکي : عمر ابن الخطاب سند یری تله منچریتاکن بکیمان چاراث ای برهجره :
” ساي - کات عمر - تله برجنجي دغن (دوا اورغ صحابة) :
عیاش ابن ابی ربیعة دان هشام بن العاص بن وائل یأیت کامي
سموا اکن کلو ار برهجره دغن برسمبویي . . . ساي فون کلو ار
برسام عیاش تتافی هشام تیدق ، . . . لالو کامي بردوا بلایر
کمدینه دان تورن دقبا . “

ستله منورنکن روایة مک دقتور حسین هیکل برکات : ” اد که
کدوا ۲ روایة این برتلیشکه ؟ اتو فون دافة دسوا یکن کدوا ،
یأیت بهوا عمر تله منچا بر قوم مشرکین قریش سبکیمان یغترسبوة
ددالم روایة یغدنسبهن کفد علی بن ابی طالب ، دان کمدین
درفد ایت ای تله کلو ار برهجره برسمبویي منورة روایة ابن
هشام دان ابن سعد ؟ منورة فهم ساي ، یغ لبه تفة بهوا عمر تیدق
منچا بر سیاففون ، بهکن دی تله کلو ار منیغکلکن مکه دغن
برسمبویي . ای ملاکوکن یغدمکین بوکن کران تاکوۃ اتو لمه
سماغة ، کران ای تیدق مغل تاکوۃ دان لمه سماغة
دسفنجنج حیاتش ، تتافی ای سئورغ لاکي یغبر دیسفلین
(رجل نظام) ، یغ منورة کفوتسن اورغ رامی دان براوسها
سفای اورغلاءین منورة فراتوران ترسبوة . کبتولن سموا اورغ ۲
اسلام تله کلو ار برهجره دغن برسمبویي ، مک تیدق فلیق کالو
عمر تله منورة لشکه مریک کران منجاک دیسفلین یغتلله مریک
برفکغ دغنش ، دان سفای جاغن فول مریک مراس دیری مریک
ترکباوه درفد عمر تنتغ قوۃ ایمانش کفد الله دان رسولش . “

عمر دمدینه

ستیبیاں دمدینه مک عمر تله تورن دقبا لالو منجادی
ضعیف برسام ۲ کلوارگاں کثد رفاعة بن عبدالمنذر .
تیدق براف انتاراں ای فول برسام ۲ صحابة ۲ یثلاء بن
تله . پیچوة کداتغن رسول الله یثد تعانی اوله صحابتش
۱ و بکر الصدیق دالم هجرهن کمدینه

سبنرن هجرهن جنجوغن کیت دان فغیکوة ۲ کمدینه اداله
منجادی فرمولان زمان بهارو دان سیاسه بهارو دالم کهیدوفن
اسلام دان اومه اسلام . اورغ ۲ اسلام یثتله برهجره دری مکه
تله برکمفول دان برساتو فادو دغن سودارا مریک اورغ ۲
اسلام مدینه ، مک منجادیله سوات فرفادوان یغ کوکه یثتله
مغشکه سوارامریک لبه لنتغ دان کدودقکن مریک برتمبه قواة . دغن
توجوان هندق منجادیکن فرفادوان اورغ اسلام مکه (مهاجرین)
دغن اورغ اسلام مدینه (انصار) مک جنجوغن تله مفرسوداراکن
مریک . بگندا تله مفرسوداراکن دیرین سندیری دغن علی بن
ابی طالب . حمزه دغن زید بن حارثة . ابوبکر الصدیق دغن
خارجه بن زید ، دان ستروشن . دمکین جوک بگندا تله
مفرسوداراکن تیف ۲ سئورغ دری قوم مهاجرین دغن سئورغ
درفد قوم انصار یأیت فرسوداران یغ ممفوپای حکوم فرسوداران
داکیغ داره دان نسب کتورنن . دالم فرسوداران این عمر ابن

الخطاب - متورة رواية يغ مشهور تله دفر سودارا كن دغن
عتبان بن مالك الانصاري .

فرسودار آن اين يغتله مپاتو فادو كن قوم مهاجرين دغن
قوم انصار تله منجاديكن فندودق مدينه دري قوم ۲ مشركين دان
يهودي مناروه گرون كنتر . اينله يغ منجاديكن قوم يهودي
برلمهلوبة كغد جنجوغن كيت لالو مغيكة فرجنجين يغ
منجامين كيپاسن كفرچيان (عقيده)، كيپاسن برفيكر، كحرماتن
نكارا مدينه، كحرماتن پاوا دان هرتبندا، دان مغيرامكن
فربواتن ۲ جنايه . فرجنجين اين جوكت تله منجاديكن قوم
مشركين فندودق مدينه - دري قوم اوس دان خزرج - دالم
كدودقكن يغ لمه تنافي تله منجاديكن قوم اسلام برتمبه قواة
دان دسگاني اوله موزه .

كدودقكن قوم اسلام ددالم مشاركة عام دمدينه سبكيما
يغديسبو تكن، مبو كاكن ببراف فلواغ كغد سيدنا عمر يغ تيدق
فرنه تربوك دهدافن دمكه فد ماس يغللو . سبكيما يغتله
معلوم اي سسورغ يغبرديسفلين دان سسورغ يغ ممفو پاي بواهيكران
يغ اي سديا مبيلا منورة چارا يغبرديسفلين . اورغ ۲ اسلام
كتيك دمكه دهولو ولوفون برجمله سديكة تنافي كران
كقواتن ايمان مريك كغد الله دان رسولن مك ايمان مريك
تيدق دافه دراسوق اوله قوم جاهليه دغن ككجامن ۲ يغتله
دويمفاكن كغد مريك، مريك تله منتغ سكل انچامن ايت دغن
سچارا برتاهن، سدغ منتغ كچرو بهن موزه دغن چارا "برتاهن"
سهاج (سابي)، تيدق سسواي دغن جيوا سيدنا عمر يغ ممبرو نتق

دغن ڪاڪه برانين، منچابر فيهق فنچرو بهن . اينله يڄ
 مپيڪن تيدق نمفق ڪسن ۲ فرجواغنن دمكه بگيتو بسر . تتافي
 ستله اورغ ۲ اسلام منچافي ڪدودقن يڄ قواۃ دمدينه سبڪيمان
 يڄدسبو تڪن داتس، مڪ تله تياله مسان باكي سيدنا عمر سفاي
 تر ظاهر شخصيهن دان ممقوپاي ڪسن ۲ فرجواغن يڄ چمرلغ
 دتغه ۲ مشارڪه .

سبنرن تله مولائي ڪليهاتن باكي سيدنا عمر براف صفة
 يڄتيدق فرنه ترڪنل باڪين ڪتيڪ اي براد دمكه دهولو . اي
 مولائي ترفندڄ سبائي سئورغ يڄ مندافه الهام، ڪران سڪل
 فيڪران دان چداغن يڄد ظاهر ڪنن ڪفد رسول الله (ص) ڪرفڪالي
 تورن وحي مپو ڪڄن .

افڪل جنجوغن ڪيت برسام ۲ اورغ ۲ اسلام تتف قرار
 دمدينه، مڪ بياسن مريڪ مڄرجاڪن سمبهيڄ برجماعه دغن تيدق
 دمولاڪن دغن بڄ . بگندا فون برچادڄ هندق منتفڪن سوات
 علامه يڄ مننداڪن تله ماسوق وقت سمبهيڄ، لالو دشورڪن سفاي
 اورغ ۲ اسلام مڄگوناڪن ترومفيه سبڪيمان ترومفيه يڄدگوناڪن
 اوله اورغ يهودي ڪتيڪ مريڪ مپرو ڪفد سمبهيڄ، تتافي بگندا
 تيدق سوڪ اورغ ۲ اسلام مڄگوناڪن ترومفيه، بگندا ميري فرته
 سفاي اورغ اسلام مڄگوناڪن ”ناقوس“ (سجنس ڪتوق ۲) سبڪيمان
 ناقوس يڄدگوناڪن اوله قوم نصراني . ناقوس ايتفون دفر بواۃ
 درفد ڪايو لالو دسورهن سيدنا عمر فد ايسوق هارين مبلي دوا
 باتغ فڄتوقن سيدنا عمر تله برميفي دالماس تيدورن: ”جاغنه
 ڪامو مڄگوناڪن ناقوس، تتافي هندقله ڪامو مڄگوناڪن ”بڄ“

(اذان) باکي سمبهیغ، فد کأیسوقکن هارین عمر تله برسگرا
فرکي منچریتاکن میمفیث ایت کفد رسول الله، تتافی روفان
”وحي“، تله تورن دغن چداغن ایت جوک ترلله دهولو درفد
کداتغن عمر کفد بگندا.

سوات رواية یغلاءین فول مگتاکن زید بن عبدالله تله فرکي
مغادف نبی (ص) دان منچریتاکن میمفیث کتاڻ: ”یا رسول الله،
ساي تله برمیمفی سئورغ للاکي یغبر باجو هیجو داتغ کفد ساي
مباوا ناقوس دتاغنش. سایفون برتاڻ: ماهو که توان منجوالن؟
هندق بواة اف؟ جوابن: هندق دکوناکن ممگیل اورغ
سمبهیغ، کات ساي لاکي. تیدقکه ایلوق کالو ساي تنجوقکن یغ
لله بآیک درفد ایت؟ جوابن لاکي. لالو داجرکن کلمه ۲
اذان یغتر معلوم ایت. رسول الله فون مبری فرنته کفد ”بلال“،
یغ دغنش. فگیلن ”یغ“، ایت تله ددغر اوله سیدنا عمر کتیڭ
ای براد درومهن لالو کلو ار فرکي مغادف نبی کتاڻ: ”یا
نبی الله! دمی توهن یغ مغو توش توان دغن کبنارن، ساي تله
برمیمفی سام سمرت یغ ای میمفیکن ایت!..

سمنجق ایت مک سوارا اذان تیدق فوتس ۲ څ برکما
دسلوره بندر مدینه لیم کالی سهاری، سباکي منجادی حجه یغ
تکق بر دیری یغ منجوقکن بهوا کدودقکن اومه اسلام تله
برتمبه کوکه. چداغن سیدنا عمر برکنان دغن یغ تله
دسو کغ اوله وحي سبکیمان یغ دکمبرکن دأتس اداله منجادی
دلیل ستا که مان مندالمن ایمان سیدنا عمر رضي الله، یغ تله
منجادیکن سکنف فیکرانن بوله ۲ برتومفو کفد فرکارا ۲ یغ

منمبھکن کقواتن اسلام دان منجادیکنش ترسیار دغن لواسن .
 دالم فد ایت اورغ ۲ یهودی دان قوم مشرکین یغتلہ
 دیارکن بیس مخرجاکن عبادہ مریک . تلہ مولائی
 منجوقکن سیروغ نیہ مریک کفد قوم اسلام . دغن توجوان
 هندق مگرو نکن قوم مشرکین دان قوم منافقین سرت هندق
 مناریق فرہاتین قوم مشرکین قریش سفای جاغن مریک مگکغکو
 سیارن اکام اللہ دان سفای مگیکہ فرجنجین دامی دغنش مک جنجوغن
 (ص) تلہ مگھنترکن تنتران دری ساتو کساتو ماس منتغ
 کچرو بہن قوم قریش دلوار مدینہ دباوہ کتوان ایه سوداران
 حمزہ بن عبدالمطلب ، عبیدہ بن الحارث ، سعید بن ابی وقاص
 دان عبداللہ بن جحش . سلاہین درفد ایت برکالی ۲ فول بگندا
 فرنہ کلوار مغولوعی تنتران منتغ موسہ .

کتاب ۲ تواریخ اسلام تیدق مپیوہ بہوا سیدنا عمر اد مغمیل
 بہاکین دالم اغکاتن تنترا دالم کرقکن یغ فرمولاعن ایت
 ہاروس کران جنجوغن کیت دغن سغہاج ممیارکن عمر دسیسین
 دمدینہ ، دغدغ کفد ایلوق سیاسہن دان سیکفن یغبرتروسترغ
 ممفرکتاکن کبنارن .

قوم مشرکین قریش روفان تیدق ماہو جالن دامی . مریک
 تلہ مگکانس مگکغکو اورغ ۲ اسلام دان مندا تشکن برباکی ۲
 اغکارا . اینلہ یغ مپیکن رسول اللہ (ص) کلوار برسام ۲ تنترا
 اسلام منتغ مریک دمیدان فرتمفوران ” بدر “ یغبروا یہ ایت
 دمیدان فرتمفوران ایت عمر تلہ برتمو دغن سعید بن العاص لالو
 برکات کفدات : ” نمفغن اغکو این اد میمفن سوات فراسان یغ

مندو کچیتاکن ددالم هاتي، ساي فندځ اڅکو اد مناروه سڅک
 یغ ساي تله مېونه ایه اڅکو. کالو ساياله یغ مېونه
 تسچاي تیدقله ساي اکن مڅاکو ساله کفد اڅکو، تتافي ساي تله
 مېونه ایه سودارا ساي سنديري العاص بن هشام بن المغيرة .
 اد فون ایه اڅکو، بتول ساي اد برجمفا دي (دغه میدان فرغ)
 منر کم کسان کماري سفرت لمبو جنتن، ساي فون مڅيلق درفد
 منتځن، لالو دکجر اوله سفوفون علي (بن ابي طالب)
 دان دېونه . .

کجاديڼاين مشکمبرکن دغن سجلس ۲ ث ساکه مان اسلام تله
 مندالم ددالم هاتي سيدنا عمر . ميمځ کران اکام، سسورځ
 ايت اداله دواچېکن مڅربانکن سکل ۲ ث حتی ولوفون ترفقسا
 منتځ سودارا اتو قرابتش . کران دغن ايت برمعی اي تله
 مېرهکن هيدوف دان ماتيش کران الله، مک تیدق سيکیان اي
 تراکق ۲ ولو کران اف جوا فون درفد ممیلا اکام الله!
 دالم فرتمفوران بدر یغبر فراستیوا اين اورځ ۲ اسلام تله
 دافه مناون توجه فوله اورځ دري فیهق موسه یغ کباپڅکنش
 اورځ ۲ یغترکموک بلاک . مریک تله ممنا سيدنا ابوبکر
 مېمفيکن فرمنتان مریک کفد رسول الله (ص) سفای دېیسکن
 دغن جالن مېوس ديري . سيدنا ابوبکر فون مېمفيکن فرکارا
 ايت کفد بگندا سفای دتریما فېوس ديري اورځ ۲ تاوانن
 ترسبوة یغ سده تنتو هرت ايت اکن منجادي بنتوان کفد اورځ ۲
 اسلام . تتافي شور سيدنا ابوبکر تله دبنته اوله سيدنا عمر
 دان ممنا سفای مریک دېونه ساتو فرساتو سباکي بالسن ککچامن

مريک يغتله لالو . اخرن افيل بگندا ممتا فيکران صحابة ۲
رامي مک، سکلينش برستوجو سبگيمان يغدشورکن اوله سيدنا
ابوبکر يأت دبئرکن اورغ ۲ تاوانن ايت منبوس ديری .
يگندا فون منريما فنبوس ديری مريک لالو دبيسکن .
تتافي تيدق براف انتاراش تورن وحي منگور جنجوغن
کيت دان ممبئرکن شور سيدنا عمر رضي الله عنه:

ماکان لنبي ان يکون له اسرى حتى يثخن في الارض،
تريدون عرض الدنيا والله يريد الآخرة والله عزيز حكيم .
ارتيش: تباد فاتوة باکي نبي ممفوپاي براف اورغ تاوانن،
(ملينکن) هغک اي بايق تمبونه (موسهن) دموک بومي، کامو
مغهندقکي ماتبندا ددنيا، (کران منريما فنبوس ديری دري
فيهق اورغ تاوانن) - فد حال الله مغهندقکي فهلا داخرة،
الله امة قواة لاکی بيچقسان .،

دغن تفتش شور ۲ يغدماجوکنش - برکنان فرکارا "بغ" دهولو
دان فرکارا "اورغ تاوانن" فد کالي اين - يغتله دسوکغ دغن
تورنن وحي، منجادیکن کدودقکن سيدنا عمر ماکين مندافة کحر ماتن
بسر دري فيهق جنجوغن کيت دان اورغ ۲ اسلام عامش .
برتمبه فول تيدق براف انتاراش انقندان حفصه تله
دفراستریکن اوله رسول الله، سبگيمان عائشه بنت ابوبکر
الصدیق تله دفراستریکن اوله بگندا ترابه دهولو درفد ايت .
دالم فرجواغن منتغ قوم مشرکين دميدان ففراغن احد
مک سيدنا عمر تله مننجو قکن فرجواغن يغ چمرلغ ممیلا جنجوغن
کيت يغتله دکفوغ اوله موسه .

دالماس جنجوغن کیت کلو ار دغن تنتران هندق منتغ
 فواق "بني المصطلق، مک ابن أبي فغنچور قوم منافقين تله
 مغماسوة سفای قوم مهاجرین دان قوم انصار بر بونهن ۲ دان
 تله مغلوار کن کات ۲ یغ کاسر ترهادف اورغ مهاجرین
 ستله بریتا ایت دسمفیکن کفد جنجوغن کیت کبتولن فول
 سیدنا عمر اد حاضر دسیسیش مک عمر تله مغمشور کن سفای
 "ابن أبي، فغماسوة بسر دان کفلا فتنه ایت دبونه . تنافی
 جنجوغن کیت تله ائگن دان تله بر صبر اتس فربواتن
 "ابن أبي" یغترسبوة .

کتیک ابن ابي ماتي مک سیدنا عمر تله مغمشور کن نبی
 جاغن مپمبهیغکن دی دان جاغن بر دیری دقبورث . تنافی
 جنجوغن تله مپمبهیغکن ابن أبي دغن الاسن تیدق اد لاراغن
 بهکن فرمان توهن یغتلله دتریمان مپورهش ممیلیه انتارا
 دوا سبکیمان فرمانش:

"استغفرلهم اولا تستغفرلهم، ان تستغفرلهم سبعین مرة فلن
 یغفر الله لهم ."

ارتیش: "فوهنکنله امفون باکی مریک اتو جاغن فوهنکن
 امفون باکی مریک، کیرا ائگو فوهنکن امفون باکی مریک سباپق
 توجه فوله کالی فون مک تیدق سکالی ۲ توهن اکن مغمفونکن
 مریکئیت ."

سمیل ترسنپوم نبی منجواب کفد سیدنا عمر یغ کلیهاتن
 بر فري ۲ منچلا "ابن ابي" یغتلله ماتي ایت، سیدان: "کالوا کو تاهو
 جک اکو تمبه لبه درفد توجه فوله کالی دان تمباهن ایت

مپیکن دی دامفونی دوساڻ، نسچای اکواکن منمبهڻ.

دمکینله ملیاڻ هاتی نبی ترهادف موسه کتڻ.

نبی تله مپمبهیڅکن "ابن ابي" دان تله مڅیر یڅکن جنازهڻ
سهڅک سلسی دقبور کن.

تتافی کمدين درفدايت تورن فرمان الله تعالی یغ مپو کڅ
شور سیدنا عمر رضي الله عنه :

"ولا تصل على أحد منهم مات أبدا ولا تقم على قبره . . ."

ارتین: "جاغنده اڅکو سمبهیڅ سلملمان اتس سسورغ یغته
ماتی درفد مریک (اورغ ۲ منافق) دان جاغنده اڅکو بردیری
داتس قبورڻ . . ."

سمنجق ایت رسول الله (ص) تیدق لاکي مپمبهیڅکن کولغن

منافق یغته ماتی.

سوات کجادیڼ لاکي مڅکمبر کن بگیمان سیدنا عمر
مفر تاهنکن بواهیکرانڻ. فد تاهون هجره یڅکأنم کتیک

رسول الله (ص) برسام ۲ اورغ ۲ اسلام براڅکه کمکه کران

هندق منونیکن عبادۃ حج، قوم مشرکین قریش فندودق مکه

تله مناهنڻ دان بواهن کدوا بله فیهق برستوجو مڅیکه

"فرجنجین الحدیبه" یغ مشهور ایت. سبلوم فرجنجین ایت

دمتریکن، سیدنا عمر تله ممبته دغن کرسن کران ممندغ شرط ۲

یغدتنتوة اوله فیهق موسه برة سبله دان ملمفاوئی باتس.

دغن رادغن ای تله فرکي مندافتکن سیدنا ابوبکر لالو

برکات :

"تیدقکه بگندا ایت رسول الله؟"

”بهڪن!“ جواب الصديق .

”تيدقکه کامي اين اورغ اسلام؟“

”بهڪن!“

”تيدقکه مريڪئيت قوم مشرکين؟“

”بهڪن“

”کالو بگيتو مک مغاف کيت مغاله دان منريما شرط ۲ يغ

مرندهڪن اکام کيت؟“

مليهتکن سماغة عمر تله برکو بر ۲ دمکين روفان مک

الصديق منجواب: ”عمر، ايکو تله کفوتسن نبي، جاعن ائکو

بنته اکندي، سئغگو هن اکو برسقسي بهوا اي رسول الله!“

”ساي فون برسقسي (مغا کو) بهوا اي رسول الله!“ کات عمر لاکي .

عمر تيدق جوک برفواسهاتي دغن فربحاشن يغبلا کو

دانتاران دغن سيدنا ابوبکر، ايفون فرکي مندافتکن رسول الله

دغن ماره روفان لالو برکات :

”يا رسول الله، تيدقکه توان اين رسول الله؟“

”بهڪن!“ جواب بکندا .

”تيدقکه کامي اين اورغ اسلام؟“

”بهڪن!“

”تيدقکه مريڪئيت قوم مشرکين؟“

”بهڪن!“

”کالو بگيتو مک مغافکه کيت مغاله دان منريما شرط ۲ يغ

مرندهڪن اکام کيت؟!“

مک سگرا دجواب اوله بکندا: ”اکو اياهه همب الله دان

فسورهن، تیدق سکالی ۲ اکو اکن میالهی فرنتهن، دان تیدق
سکالی ۲ ای اکن مغمفاکن اکو.

تردیم عمر مندغر جوافن رسول الله یغترسبوة. کم دین
در فدایت عمر کدغران برکات: "سمنجق ایت تیدق فوتس ۲
سای بر صدقه، ممبا یقکن سمبھیغ دان فواس سنه سرت مردهیکاکن
همب سباکی فنبوس گیران فرکتان سای دالم فربحاثن ترسبوة
ترکاسر، فد حال توجوان سای سمات ۲ کران کبجیکن جوک."
کجادین یغترسبوة دان براف فراستیوا یغتلہ لالو ادالہ
مغکمبرکن ستاکه مان سیدنا عمر بر یغک دان برفکغ تگوہ
کفد بواھفیکرانن. ای تتف برفکغ کفد فھمن ایت سھغکالہ
تورن وحی میو کغ کفوتس رسول الله (ص) یغتلہ منریما
شرط ۲ "فرجنجین الحدیث، ایت: بھکن توھن تلہ منرغکن
فریمان ایت ادالہ سوات کمناعن یغبر، سمنجق تورن
وحی برکنان کجادین ایت بهارولہ عمر تنغ دان منریما کفوتس
ایت دغن سنغ هاتی. دمکینلہ سیدنا عمر کدافتن کرفکالی
بر بحث دغن جنجوغن کیت سھغک پات کبنارن، بأیک دسبیکن
تورن وحی، اتو دسبیکن دسو کغ اولہ کجادین یغبر لا کو
سھغک جلس کبنارن.

سوات فراستیوا لاکي یغ منجوقکن بگیمان تفتن فیکران
سیدنا عمر ایالہ سوال ارق. سیدنا عمر لہ یغ مولا ۲ برتپاکن
فرکارا ایت کفد نبی، کران مندغ بهیا ارق تلہ ممچھکن
فرفادوان اورغ ۲ اسلام دان تلہ منیمبولکن فرموسھن دانتارا
سوات فواق دغن فواق یغلاءین. تیدق براف انتاران تورنلہ

فرمان توهن - دري سماس کسماس - منرثکن بهیا ارق لغسوغ
مغحرامکنش . هوراینش یغ لنجوة بوله ددافتی دالم بوکو
کیت "محمد، (ص) فثکل کأمفة دري موک 325 - 328 .

بوکن سهاج برکنان دغن فرکارا ۲ عام یغ مغنای اورغ ۲
اسلام، بهکن یغ مغنای رسول الله (ص) سندیری، سیدنا عمر
کرفکالی ممبری فیکرانش . فد سوات هاری - سبکیمان یغ
دروایتکن اوله البخاری درفد عائشه: سیدنا عمر تله مغشورکن
کفد نبی سفای استری ۲ بکندا برتودغ منوتف بدن کتیک
مریک کلوار رومه اتو کتیک رومه مریک دزیارهی اوله
للاکي اجنبی :

تیدق براف ۱۰ انتاران تورن فرمان الله یغ ممرنتهکن استری ۲ نبی،
انق ۲ فرمفوانش دان سکلین فرمفوان اسلام جاغن منددهکن
دیری کفد للاکي یغ بوکن محرم . دانتارا فرمانش برکنان
فرنته این ایاله :

" یا ایها النبی قل لازواجک و بناتک و نساء الموء منین یدنین
علیهن من جلا بیهن، ذلک ادنی ان یریفن فلا یوءذین، و کان
الله غفورا رحیما،، 59 الاحزاب .

ارتیش: ایوهی نبی کتاکنله کفد استری ۲ مو، دان انق ۲
فرمفوانمو، سرت فرمفوان ۲ اورغ ۲ یغبرایمان، هندقله مریک
ملا بوهکن (منوتف) کفلا دان بدان، دغن باجو دان کاین تودغ
مریک، سفای مریک دافه دکنل (سباکي فرمفوان بایک ۲) دان
کران ایت مریک تیدق اکن دکغکو (اوله للاکي یغ جاهه
دفرتغاهن جالن)، الله فغامفون لاکي فغاسیه .،

اد ببراف کجادی لاکی یغ منجوقکن بهوا سیدنا عمر
 اد منچمفوری فرکارا ۲ یغ مغنای اوروسن نبی سندیری
 هاروس تیدقله ای اکن منچمفوریث جک تیدق انقش حفصه
 منجادی ساله سورغ امالموعمنین - استری نبی
 فد سوات هاری استری ۲ نبی تله مغوتوسکن زینب بنت
 جحش کفد رسول الله (ص) کتیک بگندا براد درومه عائشه،
 مغادو دغن برتروسترغ بهوا بگندا تله ملیهکن عائشه اتس
 مریک . افکل ماریة القبطیه ملاهیرکن ابراهیم - انق رسول
 الله یغ بوغسو - مک بگندا تله مپمبوتن دغن سفنوه ۲ سو کچیت
 دان تله منومفهکن سفنوه ۲ کاسیه سایغن کفد انقش یغد کاسیهی
 ایت . سیکف بگندا یغدمکین مپیکن استری ۲ بگندا یغلاءین
 نایک چمبورو . حفصه دان عائشه تله سفاکه ممبواة راکم
 کفد بگندا، لالو دتوره اوله مادو ۲ مریک یغلاءین، سهغک
 رسول الله تله ممولوکن مریک سبولن لماث سفای مریک انصاف.
 ابن عباس تله برتاش کفد عمر سیافکه دوا اورغ دانتارا
 استری ۲ نبی یغتلله برفاکه ممبواة راکم کفد نبی . "کدوان
 ایاله حفصه دان عائشه . " جواب سیدنا عمر ، کمدین مپمبوغ
 لاکی : "دمی الله ، کامی دالماس جاهلیه تیدق مغمیل فرواه
 کفد قوم فرمفوان ، سهغکاله توهن عزوجل منورنکن ببراف
 فرنتهن برکنان مریک ، دان تله مغانتوقکن باکی مریک حق ۲
 یغترنتو . فد سوات هاری ، کتیک سای هندق مخرجاکن
 سوات فرکارا ، تیبا ۲ استری سای برکات : الشکه ایلوق کالو
 اوق ملاکوکن بکین، بکین : سای جواب : مغاف اوق منچمفوری